

לעילוי נשמת

אאמו"ר הר' ראובן בן שמואל זצ"ל

ולעילוי נשמת

מו"ח הר' יצחק ברוך בן אברהם הכהן זצ"ל

ת.נ.צ.ב.ה

עולת ראובן

עלון שבועי בפניני, לקחי וענייני פרשת השבוע

פרשת יתרו

הקב"ה מייחד שמו ביציאת מצרים

שמות יח, א

"וישמע יתרו כהן מדין חתן משה את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים":
וברש"י; וישמע יתרו, מה שמועה שמע ובא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק.

והנה לגבי יציאת מצרים רש"י כותב אח"כ, כי הוציא ה' וגו' זו גדולה על כולם, והיינו לכאורה שיציאת מצרים עולה על קריעת ים סוף ומלחמת עמלק.

ויש לעורר מדוע באמת יציאת מצרים עולה על קריעת ים סוף?

ועוד יש להבין מדוע רש"י לא כתב שיתרו שמע גם את עשרת המכות?

וצ"ל, שהנה נאמר "אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלוקים" וגו'. והקב"ה מתייחד בכך שהוא הוציא את עם ישראל ממצרים יותר משאר הדברים שנעשו עם כלל ישראל - קריעת ים סוף ומלחמת עמלק וכו', והטעם בזה שבכך אנו יודעים את גדולתו ית', שעם ישראל היו בתוך מצרים והיו שם כישופים גדולים שמנעו מהם לצאת, וכן היו שקועים במ"ט שערי טומאה, ובכך מתבטא הנס הגדול של יציאת מצרים יותר משאר ניסים שנעשו על הים, ומבואר גם בהגדה של פסח שבים נעשו יותר ניסים ויותר מכות מאשר במצרים, אבל זה שהוציאנו הקב"ה מקליפת הטומאה של מצרים ומכל היצר הרע הגדול שנקרא מצרים ונהיינו בני חורין ממנו, זהו שבירת כח הטומאה, ובכך עולה כח הקדושה, וזהו נס גדול יותר מקריעת ים סוף, ובכך גם אין הנושא פה כמות הניסים שהיו בעשרת המכות, אלא דבר יחיד שהוציא הקב"ה אותנו מעבדות לחירות מעבדות ליצר הרע לבן חורין אמיתי של ה' שמקיים מצוות.

ועוד מוטל עלינו להבין, מפני מה הגיע יתרו דווקא עכשיו ולא מיד ביציאת מצרים?

וצריך לומר, שעד עתה הוא סבר שהניסים שנעשו הם מפני רוע מעלליו של פרעה הרשע, וזהו לקחת נקמה על מעשיו הרעים כנגד שלוחו של מקום, ולא היה תולה יתרו את כל הניסים בזכותם של ישראל, אלא עד ששמע מקריעת ים סוף ומלחמת עמלק (ע"פ מאורי אור ביאור על אוה"ח).

ועוד צ"ל, ע"פ רש"י שכתב בפסוק ה' - אל המדבר. אף אנו שהיו שבמדבר היה, אלא בשבחו של יתרו דבר הכתוב, שהיה יושב בכבודו של עולם, ונדבו ליבו לצאת אל המדבר מקום תוהו לשמוע דברי תורה. ע"כ. ולכן יתרו הגיע דווקא כעת כשהולכים לקבל את התורה.

מעלתו של מנהיג

שם יז, יח "ויאמר חתן משה אליו לא טוב הדבר אשר אתה עשה": "נבל תבל גם אתה גם העם הזה אשר עמך כי כבד ממך הדבר לא תוכל עשהו לבדך":

ויש לעיין מדוע היה צריך את יתרו לומר למשה רבינו שהוא לא יכול לעשות את הכל והוא יכול, ולמה משה רבינו לא חשב על כך לבד? וצ"ל, שזוהי המעלה של מנהיג כמו משה רבינו שבאמת הרגיש שיכול להנהיג את כל העם לבד וכמו רועה צאן שמנהיג את כל הצאן לבדו ללא עוזרים כך הרגיש שיכול לישא את כולם, כאשר ישא האומן את היונק, ויתרו אמר לו שזה לא כך על פי הטבע והוא צריך להיות מציאותי משום שפה מדובר בעם כבד של שישים רבוא.

תורת ה' תמימה משיבת נפש

שמות יט, ב

"ויחן שם ישראל נגד ההר":

וברש"י, ויחן שם ישראל, כאיש אחד בלב אחד, אבל שאר כל החניות בתרעומות ובמחלוקת. רואים אנו מזה שהתורה היא ללא מחלוקת של מדון, אלא כ"איש אחד בלב אחד", ומה שיש מחלוקות בתורה כגון בית שמאי ובית הלל וכל המחלוקות שמצינו במשנה ובגמרא, זה מחלוקות שהם לשם שמים וסופם להתקיים, וגם על כך נאמר "אלו ואלו דברי אלקים חיים" והיינו שבכל דעה יכולה להתקיים גם הדעה שכנגד.

"כבד את אביך ואת אמך"

מרן הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ' צוק"ל הצטיין במצוה חמורה של כיבוד אב והיה מתייגע תמיד לדעת מה חסר לאביו בכדי שיוכל למלא את כל משאלותיו. בתקופת גלותו היה אביו שרוי במחיצתו וכל מחסורו היה על ר' ברוך בער. עם שובו מגלותו ובואו לווילנא חלה אביו ונפל למשכב. ר' ברוך דוב ישב אצלו ימים ולילות. מדאגה לבריאותו של ר' ברוך דוב השקיעו מקורביו מאמצים עד שהסכים שאחד מבני הישיבה ימלא את מקומו לשבת ליד מיטת אביו החולה.

לאחר שכל מאמציו להבריא את אביו מחליו עלו בתוהו והזקן שהיה כבר בגיל למעלה מגבורות, שבק חיים לכל חי, חלשה דעתו של ר' ברוך דוב, בהאשימו את עצמו שלא טיפל באביו די הצורך ושעשוי היה להאריך עוד ימים אלמלי התמסר לו יותר. צערו של ר' ברוך דוב גבר עליו עד דכדוכה של נפש וסכנה הייתה צפויה לבריאותו.

עד שבאחד הימים נזדמן באסיפה בוילנא עם רבינו מרן החפץ חיים צוק"ל, ונתוועד עימו ר' ברוך בער בחדר צדדי ופתח בשיחה על נושא התשובה. שעה ארוכה כשידו אוחזת בידו של ר' ברוך דוב שוחח הח"ח במתכוון כדי להרגיע את רוחו על ערכה של התשובה, כשהוא מדגיש וחוזר ומדגיש עשרות פעמים, שהתשובה לא זו בלבד שהיא מכפרת על החטא, אלא שהופכת את האדם למציאות אחרת של "אדם חדש", לא אותו האדם של אתמול. לאחר שיחה זו שבה נפשו של ר' ברוך בער למנוחתה. "אדם חדש הנני" קרא ר' ברוך דוב על עצמו ואין עוד מקום להצטער על העבר. וכל ימיו היה ר' ברוך בער חוזר על הרגשתו זו ומביע מידי פעם את רגש הכרת הטוב המפעם בו להח"ח צ"ל באומרו "דער חפץ חיים האט מיר ממש מחיה געווען!" ("החפץ חיים ממש החיה את נפשי!"). (טללי אורות).

וכן מסופר שכאשר הוציא רבינו ר' ברוך בער את ספרו הגדול הקדיש אותו לכבוד אביו, וקראו בשם "ברכת שמואל" על שמו. בדעתו היה גם להוציא לאור ספר על התורה וכן ספר הערות על כל הש"ס לע"נ אמו, ולא מצאו כתבים אלו כשנפטר רבינו וכנראה הכל היה אגור במוחו (הרב הדומה למ' לאך).

דבריהם הם זכרונם

היום יום ו' י"ט שבט תשפ"ג עש"ק פרשת יתרו יום היארצייט הראשון של אאמו"ר הר' ראובן בן שמואל צ"ל ל ויהי רצון שיעלו הדברים הנאמרים כאן מידי שבוע לרצון כעולה תמימה לרצון לפני ה'.

ונציין כאן דברים לזכרו- היה איש עניו וצנוע לא הרבה בדברים ובפרט בביה"כ לא דיבר כלל והקפיד על קלה כבחמורה התגבר כארי לפנות בוקר לעבודת בוראו ועבד את ה' בשמחה עד סוף ימיו.

נסתלק אשתקד תשפ"ב בערש"ק יתרו ד' ימים לאחר ט"ו בשבט שזה היה החג המיוחד שהיה עורך בכל שנה ושנה סעודה גדולה עם למעלה מ-35 סוגי פירות שברכתם "בורא פרי העץ" והסעודה הייתה ערוכה עם פסוקים ודברי תורה עם סדר מיוחד במינו והיה נוהג לומר ביום זה "גוש יאר", וכנראה ע"ש שיום זה הוא ראש השנה לאילנות וגם "כי האדם הוא עץ השדה" ואנו נמשלים לאילנות וכמו שדנים את האילנות כן דנין אותנו ביום זה.

ר"ת שב"ט:

שנשמע בשורות טובות

שתמליץ טוב בעדינו

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים

שבת שלום ומבורך ואגוטען שבת!

